

ARKIV

Järle Byablad

NR 4 MAJ 1986

Tryckt i Örebro

ÅRGÅNG 12

Lösnr pris 5 kr

Byabladskommittén: Gun Viktorsson (kontaktperson) 0587/500 60, Peter Ekström (ansv. utgivare), Karin och Märta Bergman (distribution), Birgitta Carlsson, Erik Engsbråten, Mats Svensson och Johan Bergmark.

HISTORIEN OM DAGISET

HISTORIEN OM DAGISET I JÄRLE

Järle fick ett dagis hösten -85, ett byadagis, nytt, fräscht och utformat efter lokala önskemål. En mycket stor seger för Järles innevånare, för Järle byalag och dess barnomsorgskommitté.

Hur kunde då egentligen "lilla Järle" få ett dagis kan man fråga sig med all rätt. Alla vet att kommunen har knappt om pengar och satsningar på landsbygden är allt annat än vanliga. Att försöka redogöra för förutsättningarna, opinionsbildningen, beslutsprocessen, genomförandet och resultatet i detta projekt med den här artikeln är ambitionen. Dessutom blir det ju ett historiskt dokument över en 6-årig byalagsfråga, som fått en så förträfflig lösning. Att göra denna beskrivning helt igenom objektiv är naturligtvis helt omöjligt för mig som deltagit så intensivt i arbetet kring ett dagis, men samtidigt finns mycket informell information samlad så att en väl underbyggd historia kan berättas för er kära läsare

Hur kom det hela då att börja? I början av 80-talet växte tanken hos ett flertal mammor i järleområdet att barnomsorgen var i stort behov av utveckling och omdaning. Någon kommunal barnomsorg fanns ej i Järle utan behovet hade täckts av s.k. svarta dagmammor eller släktingar eller lång biltransport till stan. Problemet ställdes på sin spets när man insåg via ett inträffat fall, att barn till heltidsarbetande föräldrar inte kunde gå i skola i Axbergshammar utan skulle behöva bussas till Lillån där barnomsorg fanns.

Sedan Järle station förhryts av byalaget och under hösten 1980 utrustats med el-element kunde den öppna förskolan starta sin verksamhet. Öppna förskolan blev snabbt mycket populär och samlingspunkten varje vecka för många barn och föräldrar. 1979 var vad man skulle kunna kalla ett "barnrikeår" i Järle då ovanligt många barn föddes och därmed ökade trycket på en "lokal barnomsorg". Under vintern 80-81 diskuterades saken flitigt

och på vårkanten bildades Järle byalags barnomsorgskommitté med Gunilla Hazell, Birgitta Andersson och Berit Bergman i spetsen. Under våren gjordes en enkät i området för att inventera barnomsorgsbehovet, för något sådant fanns inte enligt kommunens ansvariga i barnomsorgsfrågor. Enkäten visade att i maj -81 fanns ca 30 barn som behövde tillsyn medan föräldrarna arbetade. Järle Byalag inbjöd då Leif Larsson m.fl. från socialförvaltningen till en informationsträff (810514, se byalaget 2/81). Innevånarna i Järle ville helst att en daghemsavdelning på orten öppnades. Enl. kommunens representanter skulle detta vara möjligt genom att starta ett daghem i föräldrarnas regi i en lämplig lokal.

Lämplig lokal saknades dock och föräldrakollektiv bedömdes icke realistiskt att genomföra. Under resten av -81 jagades lämplig lokal där en mer permanent barnomsorgslösning skulle kunna ske. Öppna förskolan fortsatte sin populära verksamhet säsongen 81-82. I Järle bybladets 4:e nummer -81 finns en intervju med kommunalrådet Inger Lundberg som var mycket pessimistisk till en snabb lösning av frågan. Dels var man principiellt motståndare till föräldrakollektiv och dels fanns inga pengar anslagna för ett järledagis. Däremot fanns ett intresse hos socialförvaltningens tjänstemän att lösa frågan med ett föräldrakollektiv, sade Leif Larsson i samma artikel. Det skulle då ske som ett experiment. Byalaget uppmunades att via en

skrivelse ta upp frågan med ansvariga myndigheten, sociala centralnämnden eller lokala nämnden som inrättats under året. Så görs också i febr. -82 då även en möjlighet att lösa lokalfrågan uppenbarat sig. Järle Torv var villigt att hyra ut en av arbetarbostäderna, Matildelund, som blivit ledig i samma veva, till barnomsorgslokal. I skrivelsen refereras till den under -81 gjorda enkäten, möjligheten till lokal samt följande argument för

en kommunal barnomsorg i Järle.
- Barnen får stanna i det egna området och lära känna barn och vuxna som bor i bygden omkring, uppleva den egna miljön och se även den dagliga verksamheten vid den enda industrin, Järle Torv. De slipper dela upp sin värld i en vardagsdel och en söndagsdel.

- De yngre skolbarnen, som är beroende av skolbussens körväg, kan få sin tillsyn ordnad.

- Ur jämställdhetssynpunkt viktigt, eftersom det är i första hand kvinnorna som idag gått ner på halv- eller deltid för att lösa barnomsorgsfrågan.

- Minskade energikostnader för in divid och samhälle. Idag måste många föräldrar ha mer än en bil och åka långt för att ordna barnomsorgen. En kommunal barnomsorg i Järle minskar bilbehovet för föräldrarna och ger ökad beläggning på kollektivtrafiken - ytterligare fler föräldrar kan då utnyttja den sedan ett år tillbaka nya busslinjen till Järle.

- Fin fysisk och psykisk miljö: Ur trafiksäkerhetssynpunkt idealt läge, byalagets lekplats ligger

i närheten, lekmaterial finns redan vid öppna förskolan i Järle station, som kommunen redan investerat medel i. En samverkan kan diskuteras.

Barnomsorgskommittén utökades vid årsmötet med ytterligare 2 personer (Mats Svensson och Birgitta Carlsson) och företog under febr-mars -82 uppvaktningar hos politiker och tjänstemän. Då framlades idéom att göra Matildelund till dagbarnvårdarlokal (dvs en lokal för dagmammor som normalt har barnomsorg i sina hem). Eftersom det saknades dagmammor i området måste dock kommunen anställa minst en i Järle. Bemötandet var genomgående positivt och muntliga löften gavs om snar lösning.

Vid ett besök på plats och inspektion av lokalen den 17 mars så uttryckte representanter för kommunen att dom stödde denna idé om lokalt anpassad barnomsorg. Så i aprilnumret -82 kunde byalaget rapportera om byalagsseger nr 1 i barnomsorgsfrågan. Kommunen hyrde from 1 maj Matildelund som dagbarnvårdarlokal och anställde en dagamma (Gunilla Hazell). Så from hösten -82 kunde järlebarnen upp till 12 års ålder få en möjlighet att stanna i Järle. Det antal barn som verkligen ville ha kommunal barnomsorg var inte fler än att en kommunal dagamma var tillräckligt för att fylla behovet. Även öppna förskolan förlades nu till Matildelund.

Så lång allt väl, hur blev det sen? Fortsättning följer i Järle byablads augustinummer.

Lasse Carlsson

TÅGTIDTABELL

- 24-30 maj Trafik någon eller några av dagarna (skolresor)
- 31 maj Musiktåget, enkel Nora-Örebro. Definitivt beslut om genomförandet ännu ej fattat
- 2-6 juni Någon av dagarna trafik med skolklasser
- 7 juni Vagnarbete
- 10 juni Abonnerad resa Järle-Nora
- 13 juni Bergslagsafton, trafik Örebro-Nora och åter
- 14 juni 5 turer Nora-Järle-Nora
- 17 juni Abonnerad resa Karlskoga Centrum-Granbergsdal
- 28-29 juni Trafik i samband med Karlskoga 400 år. Lokala turer och Nora-Bofors 28/6 och Bofors-Nora 29/6
- 5 juli Ångtågslördag, 5 turer Nora-Järle-Nora
- 10-13 juli Nora-dagarna, 5 dagliga turer Nora-Järle-Nora
- 19 juli Ångtågslördag, 5 turer Nora-Järle-Nora
- 26 juli Motorbåtstävlingar, trafik Örebro-Nora-Örebro
- 2 aug Ångtågslördag, 5 turer Nora-Järle-Nora
- 30 aug Abonnerad resa Gullspång-Nora-Gullspång
- 30-31 aug Nora Marknad, 5 dagl. turer Nora-Järle-Nora

OBS! Med reservation för ev. ändringar

HUTS HANDELSTRÄDGÅRD
SÄLJER VÅRPLANTOR & BUSKAR
STOR SORTERING

TEL 0587-50168

Som vanligt presenterar Byabladet de avgående sjuetteklasserna i Axbergshammar och Ervalla.

ERVALLA

Siv Koirukorpi, Sofia Borg, Sara Strömberg, Maria Bäckström, Maria Nordström, Mari Lövgren, Ingela Lövestig, Helen Berglind, Mona Söderberg, Patrik Andersson, Daniel Blom, Daniel Göthe, Sven-Erik Helms och Lars-Magnus Nyström.

AXBERGSHAMMAR

Christoffer Bergman, Dyltabruk, Samuel Tengberg, Örebro, Johan Westman, Fångerboda, Rickie Zigher, Solhamra, Sara Andersson, Lyttebäck, Christin Brovall, Norsebäck, Charlotta Friman, Axbergshammar, Sara Karlsson, Norsebäck, Malin Lindstedt, Lundby, Monika Moisanen, Källtorp, Anna-Karin Pettersson, Järle, Micaela Rauseus, Rangeltorp och Annica Sundqvist, Björkbacka. Ann-Charlotte Folkesson, Lundby, var sjuk när bilden togs.

HEMBYGDSTRÄFF VID JÄRLE TORV

Söndagen den 4 maj samlades ett trettiotal Järlebor för att med Mats Svensson som ciceron informeras om torvfabrikens historia (startades 1889 snart 100 år alltså), brytningsmetoder, den nya fabriken mm.

Efter ett besök ute på mossen, där bränntorvsbrytning ska påbörjas i sommar, återvände sällskapet till Järle station där man tittade på en diabildserie om hur torvprodukterna framställs.

Slutligen avnjöts kaffe och tårta i stationsträdgården.

PRESS-STOPP

Byalaget har fått klartecken från ansvariga myndigheter att Järle station bemannas med sk feriepraktikanter under två sommarmånader.

Totalt 4 ungdomar kommer att arbeta med guidning, servering, trädgården mm i varsin fyra veckorsperioder med start omkring 15 juni.

STATIONSHYRAN - EN ÖDESFRÅGA

Stiftelsen NJOV (Nora Järnvägs-museum o Veteranjärnväg), i vilket byalaget ingår, är sen årsskiftet ägare till järnvägen Nora-Ervalla, och därmed också till Järle Station. Detta betyder att byalaget har fått en ny hyresvärd efter SJ och att ett nytt hyreskontrakt ska upprättas mellan oss och NJOV. Så långt är allt okey liksom de principer som ska bestämma den nya hyran, nämligen

- den ska vara marknadsanpassad
- faktorer som ansvar, arbete och ekonomisk bärkraft ska tas hänsyn till.

Vad gäller marknadshyran har den satts till 1123 kr/mån, vilket vi ska jämföra med den senaste SJ-hyran 270 kr. En liten nätt ökning kan tyckas, men ändå rimlig med hänsyn till den stora upprustning som stationen genomgått.

Kan vi betala denna hyra? Nej! Föreningens ekonomi är klart otullräcklig trots ett större försäljningsöverskott än tidigare. Detta har vi i brev och muntligt framfört till NJOV, som uppmanar oss att bidragsvägen skaffa de pengar som fattas. Så har vi gjort genom en ansökan på 10000 kr till Axbergs kommundelsnämnd den 20 febr. Det muntliga svar vi hittills fått, är att chansen att få några pengar nog får anses liten. Vad än bidraget kan bli, så måste nog ändå byalaget slåss för att gehör för de andra argumenten - ansvar och arbete - och här finns en viss motsättning mellan oss och stiftelsen. Den anser att utöver det vi ansvarar för idag, vi också ska ta hand

om ogräsbekämpning på banval-len kring Järle. Byalaget kan inte åta sig denna uppgift då våra resurser mer än väl går åt till skötsel av trädgård och stationsområde.

En öppning skulle vara att de feriepraktikanter som kommunen troligen kommer att finansiera åt oss, kan sköta sådant jobb. På så sätt kan Örebro kommun ändå lösa vårt bekymmer. Om det sen räcker återstår att se.

Även om stiftelsen måste skapa maximalt med intäkter för att finansiera den väldiga verksamhet som väntar, så måste man ta hänsyn till byalagets ekonomi, dess roll i museijärnvägen och det faktum att stationens upprustning (700 tkr) har bekostats med statliga bidrag. Glädjande nog har stiftelsen svängt åt detta håll. På senaste styrelsemöte beslöts därför om en tillfällig hyra på 400 kr/mån, vilket byalagsstyrelsen tycker är rimligt. Låt oss hoppas att den också blir den slutgiltiga.

Gösta Tegner

LÖRDAGEN DEN 7 JUNI ANORDNAR
BETANIAFÖRSAMLINGEN I JÄRLE
EN SÅNGKVÄLL VID JÄRLE STA-
TION. TID: KL. 19.00
ALLA VARMT VÄLKOMNA

MORGONTIDNINGEN NU REDAN
PÅ MORGONEN I JÄRLE

Företaget som distribuerar tidningar har nu äntligen lovat att även dela ut tidningen i Järleområdet. Innan kl. 06.00 ska den komma och senast 1 juni sätter det igång.

OMKRING STATIONEN

Stationskommitten går vidare i planerna på en upprustning av den yttre miljön vid stationen. Stiftelsen NJÖV har kontaktats för att i samarbete med länsstyrelsen, länsarbetsnämnden och skogsvårdsstyrelsen driva ärendet till förhoppningsvis ett utförande under höst-månaderna. Redan nu har planeringen satt sina spår genom att slyröjning företagits i området mellan station och lekplatsen.

JÄRLE I MEDIA

Järle har figurerat i ett antal massmediareportage under våren. Först hedrade Bosse Hazell när han slutade som byabladsredaktör med en lång intervju i Nerikes Allehanda. Sedan gjorde Bergslagsposten två reportage, ett om syjuntan och ett om den öppna förskolan när den nystartade igen. Slutligen så var TV:s Tvärs-Nytt här och gjorde ett reportage om vårt byadagis.

UNIK BILDSKATT

Bo Hazell städade sina gömmor i samband med att han lämnade byabladet och fann en hel skokartong full med foton från byalagsverksamheten. Dessa överlämnades med varm hand till styrelsen på årsmötet. Nu vill styrelsen ha kontakt med någon som systematiserar dessa kort och eventuellt göra en liten bildutställning om byalaget genom åren.

RAPPORT FRÅN STYRELSEMÖTET 36 03 10

Styrelsemöten kommer att ske 12 maj, 11 aug, 13 okt. och 8 dec. samt AU-möten vid behov.

Intresset för studiecirkel har minskat och med anledning av det föreslog Gösta följande slogan: "Gå framåt - gå i cirkel". Ta chansen och gå med i hembygds-cirkeln som är på gång! Anmäl ditt intresse till Birgitta Engsbråten tel. 50229. Finns det idéer till ämne för annan cirkel, ring och tala om det för någon i kurs- och cirkelkommitten så kan det kanske ordnas. För nyinflyttade är cirkelverksamheten en bra form för gemenskap och chans att lära känna folk i bygden. Så "Gå framåt - gå i cirkel".

Ingemar Bergman har gjort en karta över byn för informationssyfte.

Ny plats för isbana diskuterades.
Birgitta Carlsson

ANNONSPRISER I BYABLADET

Helsida	kostar	200 kr
halvsida	"	100 kr
1/4 sida	"	50 kr
radannonser		10 kr

KANIN - UNGAR

FRANSK VÄDUR TILL SALU ELLER
FÖR UTHYRNING ÖVER SOMMAREN
RING ELLINOR, TEL. 50292

AUSTRALIEN RUNT

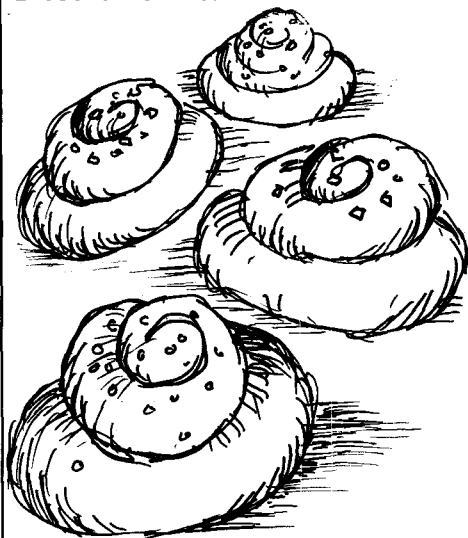
Onsdagen den 5:e mars samlades ca 25 personer för att få veta mer om Australien. Och visst fick dom det. I en dryg timma berättade Leif Larsson om Australiens djurvärld, städer och människor. Först fick vi höra och se hur det var i städerna, hur människorna hade det. Sen på slutet blev det djur- och naturbilder. En skön kväll för alla. Tack, Leif Larsson.

Erik Engsbråten

OBS! BBV!

(Byalagets bullbakande vänner)

Hembakta rulltårter betalas med 15 kr/st. Bullar 1 kr/st. Ring Lasse eller Sören!

ENGELBREKT

språkrör för Örebro läns museum och hembygdsförbund, har i årets första nummer rubriken: "Rakt spår till Nora". Där be-

rättas om den kulturhistoriskt spännande norabygden i ett flertal artiklar med tonvikt på järnvägen. Nora stadshotell, Göthlinska gården, NBVJ - NJOV, Järle stations upprustning, gamla norabilder samt Vikers hembygdsförening skildras med intressant text och fina foton.

UTFLYKT TILL STADSPARKEN

I ÖREBRO

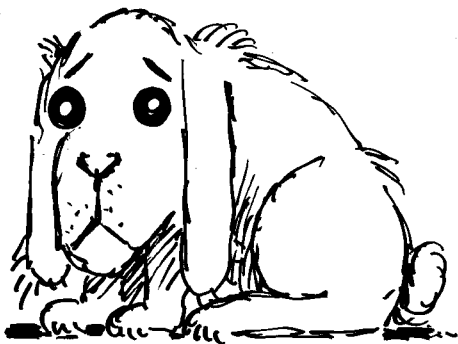
Måndag eftermiddag den 9 juni bär det av till Örebro. Det har varit tradition i flera år att öppna förskolan har besökt Stadsparken och bl.a. åkt Liljeputt-tåget på Stora holmen.

Så packa utflyktskorgen och samåk gärna in till lekparken. Har du problem med skjuts - ta kontakt med dagis tel.50123.

FRAMTIDSIDÉER I NORA

En utvecklingsidé för Nora Järnvägs- och veteranmuseum har tagits fram av ett arkitektkontor i Örebro. Förslagets huvudinriktning är Noraanläggningarnas vidare utveckling i form av lokalbehov för utställning mm; ytterligare fasta anläggningar, trafikförsörjning samt en utomhusscen vid Norsjöns strand. Vidare belyses järnvägs museets funktion som besökande kategorier. Vissa idéer kring turism och kringaktiviteter i och omkring museet kan särskilt omnämnas. Besöksantalet vid en utbyggd anläggning av denna typ bedöms bli så högt som i storleksordningen 150000 personer per år. Jämförelse har gjorts med lik-

nan­de an­läg­g­ning­ar utom­lands samt med be­dö­man­de att an­läg­g­ning­en är unik i sitt slag i ett be­folk­nings­cen­trum är en en­orm re­sur­ för fram­ti­da tu­rism. Att in­tes­set för den­na typ av tu­ris­tan­läg­g­ning är stig­an­de både na­tion­ellt och in­ter­na­tion­ellt. Kom­bi­na­tion­en med an­dra at­trak­tion­er i Nora och Berg­slagen gör att det kan sa­ta­as i pa­ket­re­sor och kring­ak­ti­vi­te­ter och arr­an­ge­man­g får bät­tre un­der­lag. För friluft­slivet kon­sta­te­ras när­he­ten till Berg­slags­leden och ett flertal kanot­vat­ter, bl.a. kunde kanot­trans­port mel­lan Järle och Nora tåg­vägen er­bju­das.

KANINUTHYRNING

Hos Ellinor Olsson i Åboda kan ni i sommar hyra er kaniner för 75 kr. När ni lämnar tillbaka kaninen får ni tillbaka 25 kr. Om ni då vill köpa den betalar ni bara 25 kr. Rasen är fransk vådurskanin. På sommaren kan ni låta kaninen vara ute i gräset, men inte om det är blött för då får den ont i magen, kaniner har ömtåliga magar. Kaninen ska annars vara i buren med halm i. Kaniner

äter morötter, potatis, kanin­pellets, äpplen mm. Mat och bur får ni stå för själva.

Erik Engsbråten

SOMMARFEST VID JÄRLE STATION

sönd. den 17 augusti kl. 15.00.

Då får vi bl.a. tillfälle att se teater med dagisbarnen.

Alla är mycket välkomna!

AUKTION - JÄRLE STATION

Söndagen den 22 juni kl. 11.00

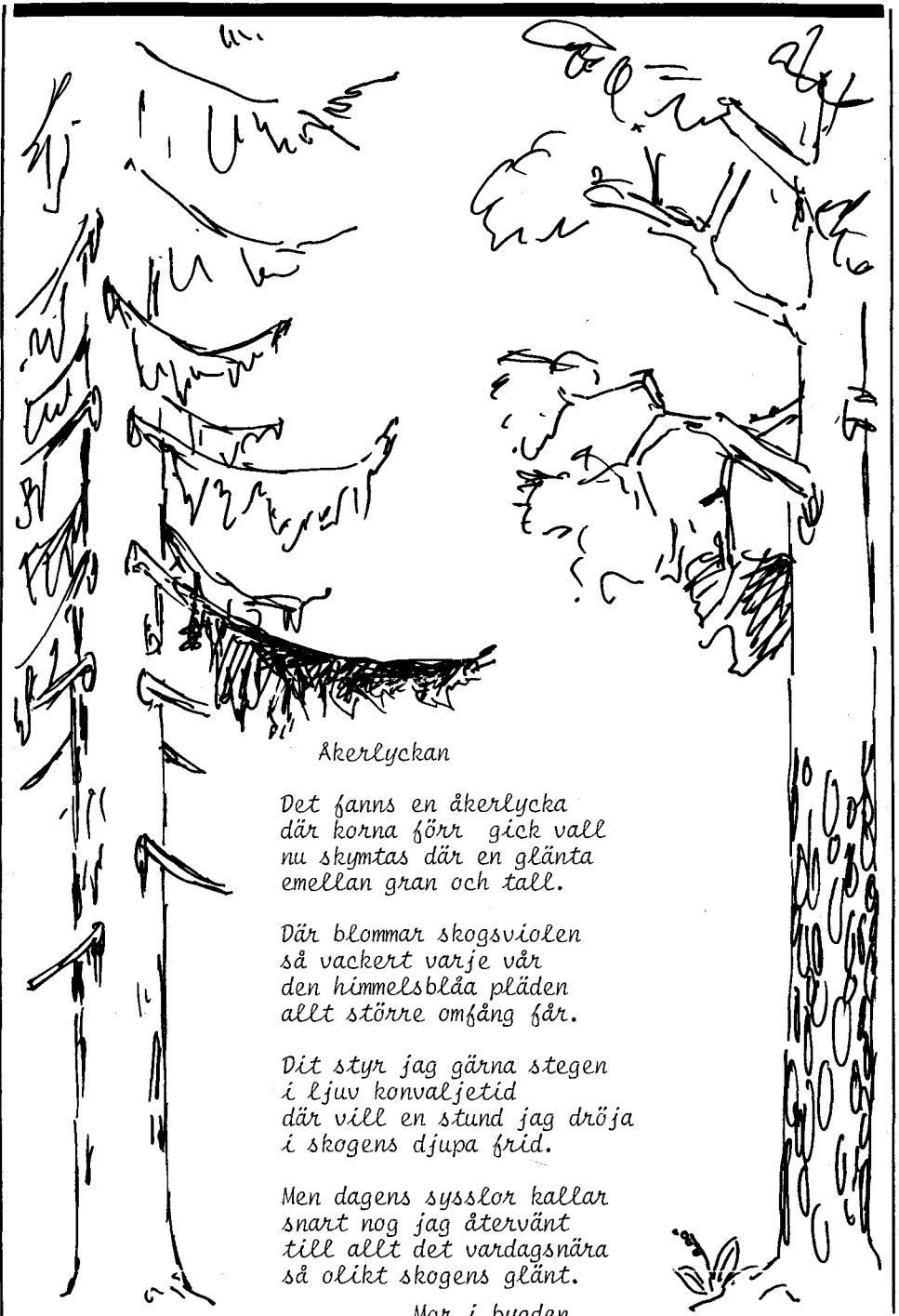
kör Tore Israelsson igång sin sjunde auktion vid Järle station. Då blir det folkfest i byn för den brukar vara välbesökt. Förra auktionen hölls i strålande solsken samt hållande regn men kommersen var det inget fel på. Har du "grejor" som du vill skänka till Järle Byalag så auktionerar Tore även ut det till förmån för byalaget. Kontakta Lennart Gustavsson, tel. 50281. Kom ihåg att allt går nästan att sälja!

HAR DU GLÖMT BETALA ?

Än är det inte försent att betala medlemsavgiften eller prenumera­tionsavgiften till Järle Byalag. Men nästa nummer (aug) skickas endast ut till dem som betalt.

Enbart prenumeration:	50 kr
Ett medlemskap (inkl. pren)	45 kr
Familjemedlem - vuxen	15 kr
Familjemedlem - barn (födda -69 t.o.m. -78)	10 kr

Postgironumret är 44 85 83 - 5

Akerlyckan

Det fanns en åkerlycka
där korna förr gick vall
nu skimtar där en glänta
emellan gran och tall.

Där blommar skogsviolen
så vackert varje vår
den himmelsblåa pläden
allt större omfång får.

Dit styr jag gärna stegen
i ljuv konvaljetid
där vill en stund jag dröja
i skogens djupa frid.

Men dagens sysslor kallar
snart nog jag återvänt
till allt det vardagsnära
så olikt skogens glänt.

Mor i bygden